

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 11C/325/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2114202617
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Pribulová
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2016:2114202617.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trnava sudkyňou JUDr. Zuzanou Pribulovou v právnej veci navrhovateľa: GENERAL FACTORING, a.s., IČO: 35 838 825, Košická 56, 821 08 Bratislava, zastúpený: Jakubčák, advokátska kancelária, s.r.o., IČO: 47 255 706, Michalská 14, 811 03 Bratislava, proti odporkyni: M. H., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom M. R. X, T., t.č. bytom D. U. XXXX, XXX XX A., W. A., o zaplatenie sumy 3.366,33 eura s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Platobný rozkaz Okresného súdu Trnava č.k. 18Ro/31/2014-28 zo dňa 04.09.2014 sa **z r u š u j e** .

II. Návrh sa **z a m i e t a** .

III. Súd **v y h l a s u j e** zmluvnú podmienku dojednanú v Zmluve o spotrebnom úvere č. XXX XXX zo dňa XX.XX.XXXX v článku VI. bode XX. v znení: „Klient vyhlasuje, že práva banky vzniknuté z tejto Zmluvy sa premlčujú najneskôr v lehote 10 (slovom desiatich) rokov.“ za **n e p r i j a t e ľ n ú**, a preto **n e p l a t n ú**.

IV. Odporkyni sa právo na náhradu trov konania **n e p r i z n á v a** .

odôvodnenie:

Navrhovateľ sa návrhom zo dňa 23.01.2014, doručeným tunajšiemu súdu dňa 30.01.2014, domáhal vydania rozhodnutia, ktorým by súd uložil odporkyni povinnosť zaplatiť mu sumu 3.366,33 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,50 % ročne zo sumy 3.268,62 eura od 15.03.2005 do zaplatenia, ako aj náhradu trov konania.

Navrhovateľ svoj návrh odôvodnil tým, že nadobudol nižšie uvedenú pohľadávku od veriteľa H. E., a.s. (do XX.XX.XXXX F. R., a.s.) so sídlom H. 9, XXX XX R., B.: XX XXX XXX, na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 22.12.2005. Dňa 23.11.2004 bola medzi právnym predchodcom navrhovateľa a odporcom uzavretá Zmluva o spotrebnom úvere č. XXX XXX, na základe ktorej bol odporcovi poskytnutý bezúčelový úver vo výške 3.319,39 eura (100.000 Sk) so splatnosťou do 15.10.2009, pri úrokovej sadzbe 11,25 % p.a. a ročnej percentuálnej miere nákladov 12,06 % p.a.. Zmluvné strany sa dohodli, že odporca bude úver splácať v pravidelných mesačných anuitných splátkach vo výške 73,59 eur (2.217 Sk), vždy k 15. dňu každého kalendárneho mesiaca; prvá splátka bola splatná dňa 15.12.2004 (čl. IV. Zmluvy o úvere). Podmienky čerpania úveru, spôsob, výška a termíny splácania úveru, zabezpečenie úveru, podmienky pri neplnení a ďalšie náležitosti boli dojednané v Zmluve o úvere. Odporca sa dostal so splácaním úveru do omeškania a právny predchodca navrhovateľa vyzval odporcu na úhradu dlžnej sumy výzvou na zaplatenie dlžnej čiastky v omeškaní zo dňa 22.02.2005 a predžalobným upozornením zo dňa 03.02.2005. Odporca napriek uvedeným výzvam nevykonal nápravu daného stavu. V nadväznosti na to právny predchodca navrhovateľa listom zo dna 11.03.2005 vyhlásil mimoriadnu

splatnosť úveru ku dňu 11.03.2005. Odporca si neuhradil svoj záväzok vyplývajúci zo Zmluvy ani po vyhlásení mimoriadnej splatnosti. V nadväznosti na to po neúspešných pokusoch o mimosúdne vyriešenie pohľadávky právny predchodca navrhovateľa postúpil pohľadávku vyplývajúcu zo Zmluvy na navrhovateľa. Podľa vyčíslenia pohľadávky poskytnutého právnym predchodcom navrhovateľa ku dňu 14.03.2005 bol celkový zostatok v sume 3.366,33 eura pozostávajúci z istiny 3.268,62 eura, úrokov z omeškania v sume 4,25 eura a zostatku na bežnom účte vo výške 93,43eura. Pohľadávka navrhovateľa nebola ku dňu podania tohto návrhu uhradená, preto navrhovateľ pristúpil k vymáhaniu pohľadávky prostredníctvom súdu.

Súd návrhu v celom rozsahu vyhovel vydaním platobného rozkazu č.k. 18Ro/31/2014-28 zo dňa 04.09.2014.

Podľa § 173 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ak platobný rozkaz nemožno doručiť čo i len jednému z odporcov, súd ho uznesením zruší v plnom rozsahu. To neplatí, ak sa platobný rozkaz týka niekoľkých účastníkov, z ktorých každý koná sám za seba (§ 91 ods. 1). Súd zruší platobný rozkaz spravidla až spolu s ďalším úkonom vo veci samej, prípadne spolu s úkonom, ktorým sa konanie končí.

Vzhľadom k tomu, že sa platobný rozkaz nepodarilo odporkyňi doručiť do vlastných rúk na území SR (keď doručenie platobného rozkazu v cudzine, kde sa odporkyňa zdržiava, nemá žiadne právne účinky (§ 172 ods. 2 OSP)), súd ho vo výroku I. tohto rozhodnutia v zmysle § 173 ods. 2 OSP zrušil v plnom rozsahu.

Odporkyňi bol návrh s prílohami doručený dňa 09.09.2015, k tomuto sa písomne vyjadrila v podaní doručenom súdu dňa 02.12.2015, kde požiadala o splátkový kalendár.

Súd vo veci vykonal dokazovanie oboznámením sa s návrhom zo dňa 23.01.2014, Zmluvou o spotrebnom úvere č. XXXXXX zo dňa XX.XX.XXXX, Oznámením o postúpení pohľadávky zo dňa 11.01.2006, Predžalobným upozornením zo dňa 03.02.2005, podacími lístkami č.l. 13, Vyhlásením o mimoriadnej splatnosti úveru a postúpení pohľadávky na súdne vymáhanie zo dňa 11.03.2005, Vyčíslením pohľadávky z úveru zo dňa 14.03.2005, Zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 22.12.2005 s prílohou, vyjadrením odporkyne doručeným súdu dňa 02.12.2015, vyjadrením navrhovateľa zo dňa 01.12.2015, uznesením KS v Košiciach č.k. 9Co/120/2015-222, Rozhodcovským rozsudkom sp.zn. II/2005/37 zo dňa 25.09.2007, Návrhom na vykonanie exekúcie zo dňa 23.03.2010, uznesením Okresného súdu Piešťany č.k. 5Er/549/2010-36 zo dňa 28.09.2012, uznesením Krajského súdu v Trnave č.k. 6CoE/69/2013-54 zo dňa 04.07.2013, Všeobecnými obchodnými podmienkami č.l. 127-139, e-mailom Okresného súdu Piešťany zo dňa 03.02.2016, keď pojednával v súlade § 101 ods. 2 OSP v neprítomnosti právneho zástupcu navrhovateľa a odporkyne, pričom zistil nasledovný skutkový stav.

Právny predchodca navrhovateľa ako veriteľ a odporkyňa ako dlžník uzavreli dňa 23.11.2004 Zmluvu o spotrebnom úvere č. XXX XXX, na základe ktorej právny predchodca navrhovateľa poskytol odporkyňi bezúčelový úver vo výške 100.000,- Sk (3.319,39 eura) s ročnou úrokovou sadzbou vo výške 11,25%, RPMN vo výške 12,06%. Odporkyňa sa zaviazala zaplatiť uvedený úver s príslušenstvom v 59 mesačných splátkach vo výške 2.217,- Sk (73,59 eura), pričom prvá splátka bola splatná 15.12.2004, každá ďalšia splátka bola splatná 15. deň každého kalendárneho mesiaca, s konečnou splatnosťou dňa 15.10.2009. Odporkyňa sa dostala do omeškania so splácaním úveru, preto právny predchodca upozornil odporkyňu na možnosť vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru, ak neuhradí dlžnú čiastku v lehote. Nakoľko odporkyňa dlžnú čiastku v lehote nezaplatila, právny predchodca navrhovateľa vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru ku dňu 11.03.2005.

Vo vyjadrení zo dňa 01.12.2015 navrhovateľ uviedol, že Zmluva o úvere patrí podľa ust. § 261 ods. 3 písm. d) Obchodného zákonníka medzi tzv. absolútne obchody, pre ktoré je daná pôsobnosť Obchodného zákonníka, a to bez ohľadu na povahu účastníkov. Tvrdenia o tom, že v prípade, že ide o spotrebiteľskú zmluvu, vyplýva výlučná pôsobnosť Občianskeho zákonníka na daný vzťah nemajú žiadnu normatívnu oporu a priečia sa pravidlu lex specialis derogat lex generali, pričom v tomto prípade lex specialis je ust. § 261 ods. 3 písm. d) Obchodného zákonníka. Navrhovateľ trvá na tom, že je potrebné aplikovať na právnu úpravu úverovej zmluvy Obchodný zákonník ako aj všeobecné ustanovenia Občianskeho zákonníka týkajúce sa ochrany spotrebiteľa. Pokiaľ ide o otázku

napr. premlčania nárokov z úverovej spotrebiteľskej zmluvy navrhovateľ uvádza, že spotrebiteľskou zmluvou je aj absolútna obchodná zmluva bez ohľadu na to, že sa riadi právnym režimom Obchodného zákonníka. Navrhovateľ ďalej poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 32Cdo 3337/2010. Navrhovateľ ďalej uviedol, že premlčanie sa teda aj v spotrebiteľských zmluvách majúcej formu absolútneho obchodu spravuje výlučne Obchodným zákonníkom, a keďže podľa ust. § 397 Obchodného zákonníka, ak zákon neustanovuje pre jednotlivé práva inak, je premlčacia doba štyri roky. Ďalej navrhovateľ poukazoval na viaceré rozhodnutia súdov, pričom uviedol, že vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti a s poukázaním na rozhodnutia Krajských súdov, Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, Generálneho prokurátora Slovenskej republiky, sú potvrdené závery a tvrdenia navrhovateľa o tom, že na predmetný zmluvný vzťah je potrebné a aplikovať 4 ročnú premlčaciu dobu v zmysle ustanovení Obchodného zákonníka. Navrhovateľ ďalej poukázal na to, že návrhom podaným dňa 30.03.2005 sa navrhovateľ pôvodne na Stálom rozhodcovskom súde Slovenskej bankovej asociácie domáhal vydania rozhodcovského rozsudku voči odporcovi. Rozhodcovský rozsudok bol vydaný, tento nadobudol právoplatnosť dňa 15.10.2007 a stal sa vykonateľným dňa 18.10.2007. Na základe tohto rozhodcovského rozsudku bol dňa 26.03.2010 podaný návrh na vykonanie exekúcie. Okresný súd Piešťany uznesením zo dňa 28.09.2012 exekúciu zastavil. Krajský súd v Trnave toto rozhodnutie potvrdil uznesením zo dňa 04.07.2013, toto rozhodnutie bolo navrhovateľovi doručené dňa 5.12.2013. Navrhovateľ následne dňa 30.01.2014 podal návrh na vydanie platobného rozkazu v tomto konaní. Z uvedeného vyplýva, že vo veci nemožno úspešne namietať premlčanie, a to ani podľa Občianskeho zákonníka.

Podľa § 488 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), záväzkovým vzťahom je právny vzťah, z ktorého veriteľovi vzniká právo na plnenie (pohľadávka) od dlžníka a dlžníkovi vzniká povinnosť splniť záväzok.

Podľa § 489 OZ, záväzky vznikajú z právnych úkonov, najmä zo zmlúv, ako aj zo spôsobenej škody, z bezdôvodného obohatenia alebo z iných skutočností uvedených v zákone.

Podľa § 497 Obchodného zákonníka (ďalej len „OBZ“), zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Podľa § 499 OBZ, za dojednanie záväzku veriteľa poskytnúť na požiadanie peňažné prostriedky možno dojednať odplatu, ak poskytovanie úveru je predmetom podnikania veriteľa.

Podľa § 23a ods. 1 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa (ďalej len „zák.č. 634/1992 Zb.“) (v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy), typovou zmluvou sa podľa tohto zákona rozumie zmluva, ktorá sa má uzavrieť vo viacerých prípadoch, ak je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje.

Podľa § 23a ods. 2 zák.č. 634/1992 Zb. (v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy), typová zmluva nesmie obsahovať

a) neprimerané podmienky, ktoré na škodu spotrebiteľa zakladajú nápadný nepomer medzi právami a povinnosťami zmluvných strán, najmä

1. podmienky, ktoré viažu predaj výrobku alebo poskytnutie služby na odobratie iného výrobku alebo na prevzatie inej služby,

2. podmienky, ktorými sa podmieňuje predaj výrobku alebo poskytnutie služby požiadavkou, aby spotrebiteľ zabezpečil pre predávajúceho ďalšieho spotrebiteľa, ktorý s ním uzavrie rovnakú alebo podobnú zmluvu;

b) podmienky, ktoré sú v rozpore s dobrými mravmi.

Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch (ďalej len „ZoSÚ“) (v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy), tento zákon upravuje niektoré podmienky poskytovania spotrebiteľského úveru, náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, spôsob výpočtu celkových nákladov spotrebiteľa spojených s poskytovaním spotrebiteľského úveru a ďalšie opatrenia na ochranu spotrebiteľa.

Podľa § 2 písm. a) ZoSÚ (v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy), na účely tohto zákona sa rozumie spotrebiteľským úverom dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky alebo v inej právnej forme,

Podľa § 2 písm. b) ZoSÚ (v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy), na účely tohto zákona sa rozumie zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom,

Podľa § 3 ods. 1 ZoSÚ (v znení účinnom v čase vzniku uzavretia zmluvy), veriteľom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania; v závislosti od formy poskytovaného spotrebiteľského úveru môže byť veriteľom aj predávajúci.

Podľa § 3 ods. 2 ZoSÚ (v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy), spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania.

Podľa § 52 ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) (v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy), spotrebiteľskými zmluvami sú kúpna zmluva, zmluva o dielo alebo iné odplatné zmluvy upravené v ôsmej časti tohto zákona a zmluva podľa § 55, ak zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 OZ (v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy), spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka").

Podľa § 53 ods. 4 OZ (v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy), neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 54 ods. 1 OZ (v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy), zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

Podľa § 54 ods. 2 OZ (v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy), v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 153 ods. 3 OSP, súd môže v rozsudku, ktorý sa týka sporu zo spotrebiteľskej zmluvy, aj bez návrhu vysloviť, že určitá podmienka používaná v spotrebiteľských zmluvách dodávateľom je neprijateľná; v takom prípade súd uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dojednané v spotrebiteľskej zmluve.

Podľa § 153 ods. 4 OSP, ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve 16ab) alebo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky alebo mu na základe takejto podmienky súd uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dojednané v spotrebiteľskej zmluve.

Podľa § 2 písm. a) a b) zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa (ďalej len „zák.č. 250/2007 Z.z.“), na účely tohto zákona sa rozumie a) spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti, zamestnania alebo povolania, b) predávajúcim osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti alebo povolania, alebo osoba konajúca v jej mene alebo na jej účet.

Podľa § 5b zák.č. 250/2007 Z.z., orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi,

vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával.

Podľa § 100 ods. 1 OZ, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

Podľa § 101 OZ, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

Podľa § 112 OZ, ak veriteľ v premlčacej dobe uplatní právo na súde alebo u iného príslušného orgánu a v začatom konaní riadne pokračuje, premlčacia doba od tohto uplatnenia po dobu konania neplynie. To platí aj o práve, ktoré bolo právoplatne priznané a pre ktoré bol na súde alebo u iného príslušného orgánu navrhnutý výkon rozhodnutia.

Podľa § 403 ods. 1 OBZ, premlčacia doba prestáva plynúť, ak veriteľ začne na základe platnej rozhodcovskej zmluvy rozhodcovské konanie spôsobom ustanoveným v rozhodcovskej zmluve alebo v pravidlách, ktorými sa rozhodcovské konanie spravuje.

Súd na základe vykonaného dokazovania a po zhodnotení jeho výsledkov dospel k záveru, že návrh nie je dôvodný.

Právny vzťah medzi právnym predchodcom navrhovateľom a odporkyňou založený zmluvou o úvere je právnym vzťahom založeným spotrebiteľskou zmluvou a je nevyhnutné posudzovať ho nielen podľa príslušných ustanovení Obchodného zákonníka (§ 497 a nasl.), ale aj právnych predpisov, ktoré upravujú právne vzťahy spotrebiteľského charakteru (§ 52 a nasl. OZ, zákona č. 258/2001 Z.z. a zákona č. 250/2007 Z.z.). K uvedenému záveru dospel súd z dôvodu, že predmetná zmluva je formulárovou spotrebiteľskou zmluvou, nakoľko text zmluvy bol vopred pripravený, dlžník ako spotrebiteľ nemal možnosť žiadnym podstatným spôsobom zasahovať do jej obsahu a ani do obsahu príslušných obchodných podmienok. Právny predchodca navrhovateľa pri uzatváraní zmluvy vystupoval ako podnikateľ, ktorý koná v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti a zároveň ako veriteľ, keď poskytol odporkyňi spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania a odporkyňa vystupovala ako spotrebiteľ, pretože nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, a úver jej bol poskytnutý za iným účelom ako za účelom výkonu zamestnania, povolania alebo podnikania. Zmluva o spotrebiteľskom úvere je zmluvným typom s osobitnou právnou úpravou v zákone č. 258/2001 Z.z., ktorý je k ustanoveniam Občianskeho zákonníka s podrobnou úpravou spotrebiteľských zmlúv od 1.4.2004 predpisom *lex specialis*, a podľa názoru konajúceho súdu ide aj v prípade Zmluvy o úvere o spotrebiteľskú zmluvu, na ktorú sa vzťahujú ustanovenia § 52 a nasledujúce OZ, pričom právny vzťah medzi účastníkmi založený predmetnou zmluvou je nevyhnutné posudzovať podľa zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch (v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy) bez ohľadu na to, že predmetná zmluva je tzv. absolútny obchod. S poukazom na vyššie uvedené a vychádzajúc zo zásady *lex specialis derogat legi generali*, podľa ktorej špeciálna právna úprava, ktorou v danom prípade je zákon č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, ako i ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, má prednosť pred všeobecnou úpravou, ktorou je Obchodný zákonník, súd vyhodnotil zmluvný vzťah medzi účastníkmi konania podľa ustanovení Občianskeho zákonníka, príslušných ustanovení zákona o spotrebiteľských úveroch, ako aj ustanovení zákona o ochrane spotrebiteľa.

Vyššie citované ustanovenie § 5b zák.č. 250/2007 Z.z. je špeciálnym ustanovením k ustanoveniu § 100 ods. 1 OZ, a je treba aplikovať ho prednostne v prípade nároku uplatneného zo spotrebiteľskej zmluvy, ktorým je aj nárok uplatnený v tomto konaní. Keďže navrhovateľom uplatnený nárok je národom zo spotrebiteľskej zmluvy, bol súd v zmysle § 5b zák.č. 250/2007 Z.z. povinný z úradnej povinnosti skúmať, či nedošlo k premlčaniu nároku navrhovateľa, a teda prihliadnuť na premlčanie *ex offio*, teda aj bez toho, aby sa odporkyňa premlčania dovoľavala v zmysle Občianskeho zákonníka. Právna úprava v ustanovení § 5b zák.č. 250/2007 Z.z. bola zavedená zákonom č. 102/2014 Z.z. s účinnosťou od 01.05.2014, pričom vo vzťahu k tejto právnej úprave neboli prijaté žiadne prechodné ustanovenia, čo v spojení so skutočnosťou, že ide o procesné ustanovenie, znamená, že orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy (a teda aj súd) postupuje podľa právneho stavu účinného v čase rozhodovania.

Uvedené ustanovenie súdu ukladá povinnosť prihliadať na premlčanie aj bez vznesenia námietky premlčania zo strany spotrebiteľa, a preto sa súd najskôr zaoberal možným premlčaním uplatneného nároku bez toho, aby skúmal samotnú existenciu subjektívneho práva navrhovateľa.

Premlčanie je kvalifikované uplynutie času, ktorý uplynul bez toho, že by právo bolo vykonané. Premlčaním právo nezaniká, iba sa oslabuje a trvá ďalej vo forme naturálneho záväzku, čo znamená, že jeho uplatniteľnosť je obmedzená na dobrovoľné splnenie zo strany povinného subjektu. Účelom premlčania je tak jednak stimulovať subjekty k včasnému vykonaniu subjektívnych občianskych práv, jednak zamedziť tomu, aby dlžníci neboli ohľadom svojich povinností vystavení po časovo neurčitú dobu donucujúcemu zákroku zo strany súdov.

Právny predchodca navrhovateľa využil svoje právo veriteľa a vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru ku dňu 11.03.2005 (čo medzi účastníkmi nebolo sporné), čo znamená že v tento deň sa stali splatnými aj splátky, ktoré sa mali stať splatnými až po tomto dátume. Vychádzajúc z uvedeného dátumu, právny predchodca navrhovateľa si mohol uplatniť svoj nárok na súde už dňa 12.03.2005, pričom dňa 12.03.2008 (streda) uplynula všeobecná trojročná premlčacia doba. Navrhovateľ, ktorý je v konaní aktívne vecne legitimovaný z dôvodu postúpenia pohľadávky, podal návrh na súde dňa 30.01.2014, teda v čase, keď bol celý jeho nárok zo zmluvy o úvere premlčaný. Súd pritom poukazuje na to, že aj v prípade, že by k okamžitému zosplateniu úveru neprišlo, z dôvodu konečnej splatnosti úveru dňa 15.10.2009 by bol nárok navrhovateľa ku dňu podania návrhu rovnako premlčaný.

Nakoľko súd bol povinný aplikovať ustanovenie § 5b zák.č. 250/2007 Z.z. ako procesnú právnu normu s poukazom na absenciu prechodného ustanovenia k tejto úprave, a teda bol povinný prihliadnuť na premlčanie nároku voči spotrebiteľovi ex offo, na túto skutočnosť prihliadol, dospel k záveru, že z dôvodu premlčania nároku navrhovateľa nebolo možné mu uplatnený nárok priznať, a preto súd návrh ako nedôvodný vo výroku II. zamietol. Za premlčané považoval súd aj uplatnené úroky z omeškania, keďže tvoria príslušenstvo pohľadávky a sledujú jej osud, z čoho možno usúdiť, že vedľajší úrokový záväzok sa premlčí najneskôr v rovnakej dobe ako hlavný peňažný záväzok. Z dôvodu uplatnenia nároku po uplynutí premlčacej doby a jeho zamietnutia v celom rozsahu z tohto dôvodu, súd ďalej neskúmal opodstatnenosť tohto uplatneného nároku navrhovateľa, ani splnenie náležitostí podľa zák.č. 258/2001 Z.z..

Pokiaľ ide o aplikáciu všeobecnej trojročnej premlčacej doby v zmysle Občianskeho zákonníka, súd ju odôvodňuje nasledovne.

Zmluva o spotrebnom úvere uzavretá medzi právnym predchodcom navrhovateľa a odporkyňou, hoci je ako zmluvný typ upravená v Obchodnom zákonníku (§ 497 a nasl.) a predstavuje „absolútny obchod“, sa ako spotrebiteľská zmluva spravuje aj ustanoveniami § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, keď zároveň vzhľadom na povahu účastníkov zmluvy (podnikateľ - spotrebiteľ) a na nepodnikateľský účel zmluvy, vznikli medzi účastníkmi zmluvy typické občianskoprávne vzťahy. Na zmluvu preto dopadá i ustanovenie § 54 ods. 1 OZ, v zmysle ktorého sa zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou nemôžu odchyliť od Občianskeho zákonníka v neprospech spotrebiteľa. Keďže použitie Občianskeho zákonníka je pre spotrebiteľa zásadne priaznivejšie ako použitie Obchodného zákonníka, dojednanie o použití Obchodného zákonníka (bod 33. článku VI. zmluvy) je potom podľa § 39 OZ z dôvodu odporovania zákonu absolútne neplatné. Nie je preto možné aplikovať štvorročnú premlčaciu dobu podľa Obchodného zákonníka, ale je potrebné posúdiť otázku premlčania podľa všeobecného právneho predpisu, ktorý upravuje spotrebiteľské právo, a to podľa Občianskeho zákonníka.

Zároveň má súd za to, že v prípade, že existuje duplicitná právna úprava rovnakých inštitútov súkromného práva (v tomto prípade úprava premlčania) a zároveň boli následne do právneho poriadku SR zavedené ustanovenia na ochranu spotrebiteľa (a to najmä ustanovenie § 54 ods. 1 OZ a § 52 ods. 2 OZ), súd má za to, že použitie právnej úpravy premlčania podľa Obchodného zákonníka nie je namieste. Z hľadiska historického výkladu a súvislostí medzi ustanoveniami § 54 ods. 1 OZ a § 261 ods. 6 OBZ (pôvodne § 261 ods. 3) je zrejme, že v čase „vzniku“ ustanovenia Obchodného zákonníka (o tom, že „absolútne obchody“ sa spravujú treťou časťou Obchodného zákonníka), neexistovali ani len základy spotrebiteľského práva, keď pojem spotrebiteľa bol do nášho právneho poriadku zavedený až zákonom č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa. Ak teda neskôr zavedené ustanovenia Občianskeho zákonníka (rozumej po účinnosti ustanovenia § 261 ods. 3 písm. d), teraz 261 ods. 6 písm. d) OBZ) ukladajú pri kolízii viacerých ustanovení použiť ustanovenia, ktoré sú pre spotrebiteľa priaznivejšie,

súd má za to, že tým nie vylúčený takýto postup ani v prípade „absolútnych obchodov“. Ustanovenia § 52 ods. 2 a § 54 ods. 1 OZ pritom možno zároveň považovať za súčasť špeciálnej právnej úpravy v oblasti spotrebiteľského práva, ktoré ustanovenia majú špeciálne postavenie vo vzťahu k ustanoveniam Obchodného zákonníka, nakoľko riešia práve situáciu kolízie na jednej strane ustanovení príp. zmluvných dojednaní, ktoré nie sú na prospech spotrebiteľa (v tomto prípade premlčacia doba 4 roky podľa OBZ) a na druhej strane ustanovení o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetkých iných ustanovení upravujúcich právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ (premlčacia doba 3 roky podľa OZ), práve v prospech tejto druhej skupiny ustanovení. Súd zastáva názor, že neskoršia právna úprava v rámci spotrebiteľského práva (§ 52 ods. 2, § 54 ods. 1 OZ), teda vylučuje odchýlenie sa od Občianskeho zákonníka v neprospech spotrebiteľa, čo znamená, že aj v prípade otázky premlčania sa použijú „všetky iné ustanovenia upravujúce práve vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ“, t.j. ustanovenie § 101 OZ, pretože občianskoprávna úprava ohľadom dĺžky premlčacej doby je pre odporcu ako spotrebiteľa priaznivejšia, nakoľko je vystavený hrozbe donucujúceho zákroku zo strany súdov po kratšiu dobu.

Pokiaľ ide o predĺženie premlčacej doby na 10 rokov v zmysle bodu 34. článku VI. zmluvy, k tomuto súd uvádza, že toto dojednanie nebolo individuálne dojednané a nie je možné na neho prihliadať z nasledovných dôvodov. Zmluva o úvere uzavretá medzi právnym predchodcom navrhovateľa a odporkyňou, hoci je ako zmluvný typ upravená v Obchodnom zákonníku (§ 497 a nasl.) a predstavuje „absolútny obchod“, sa ako spotrebiteľská zmluva spravuje aj ustanoveniami § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, keď zároveň vzhľadom na povahu účastníkov zmluvy (podnikateľ - spotrebiteľ) a na nepodnikateľský účel zmluvy, vznikli medzi účastníkmi zmluvy typické občianskoprávne vzťahy. Na zmluvu preto dopadá i ustanovenie § 54 ods. 1 OZ. Z vyššie citovaného ustanovenia § 54 ods. 1 OZ pritom vyplýva jednoznačný záver o tom, že práva a povinnosti účastníkov spotrebiteľskej zmluvy sa nemôžu odchýliť od Občianskeho zákonníka v neprospech spotrebiteľa a spotrebiteľ si ani iným spôsobom nemôže zhoršiť svoje zmluvné postavenie. Uvedené vedie potom následne k tomu, že dojednania v spotrebiteľskej zmluve sú v takomto prípade použiteľné len vtedy, ak neodporujú úprave, ktorá má prednosť, a teda úprave spotrebiteľských vzťahov v Občianskom zákonníku a na neho nadväzujúcich predpisoch. Ustanovenia spotrebiteľskej zmluvy, ktoré zaväzujú spotrebiteľa nad rámec povinností vzniknutých podľa Občianskeho zákonníka, evidentne zhoršujú jeho postavenie, keď predĺženie premlčacej doby na 10 rokov od začiatku jej plynutia podľa dojednania zmluvy je nevýhodnejšie ako plynutie premlčacej doby podľa úpravy v Občianskom zákonníku. Pokiaľ si teda si účastníci zmluvy dohodli predĺženie premlčacej doby na 10 rokov odo dňa, kedy začne plynúť prvýkrát, ide o dojednanie v rozpore s ustanovením § 54 ods. 1 OZ, pričom ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku v zmysle § 53 ods. 3 OZ (v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy), ktorá zjavne spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa, keď dlžník na rozdiel od všetkých ostatných záväzkových vzťahov umožňuje predĺžiť lehotu na premlčanie o 7 rokov, čo je v rozpore so zásadami právnej istoty, zabezpečenými inštitútom premlčania. Keďže zmluvná podmienka v predmetnej úverovej zmluve, týkajúca sa predĺženia premlčacej doby, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou (s poukazom na to, že výpočet neprijateľných podmienok v § 53 ods. 3 OZ je len demonštratívny), nie je možné podľa nej posudzovať uplatňovaný nárok. Vzhľadom k neprijateľnosti zmluvnej podmienky týkajúcej sa predĺženia premlčacej doby na 10 rokov vyhlásil súd v zmysle § 153 ods. 4 OSP túto zmluvnú podmienku za neprijateľnú, a tým neplatnú vo výroku III. tohto rozsudku. Znamená to, že dojednaniu o predĺžení premlčacej doby nemožno pripisovať žiadny právny význam a pri posudzovaní premlčania treba postupovať podľa príslušných ustanovení upravujúcich občiansko-právne vzťahy.

Súd pritom podporne poukazuje na rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne č.k. 17Co/167/2011-73 zo dňa 23.11.2011, podľa ktorého „Súd prvého stupňa preto správne neposudzoval námietku premlčania s prihliadnutím na premlčaciu dobu dohodnutú v úverovej zmluve, ale podľa ustanovenia § 101 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach Občianskeho zákonníka ustanovené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.“

K poukazu navrhovateľa na skôr prebiehajúce rozhodcovské konanie a neskôr aj exekučné konanie súd uvádza, že je názoru, že po dobu trvania týchto konaní premlčacia doba v zmysle § 112 OZ nespočívala.

Súčasťou zmluvy o úvere je v bode 40. článku VI. zmluvy tzv. rozhodcovská doložka, podľa ktorej všetky spory vzniknuté zo záväzkového vzťahu založeného zmluvou budú rozhodnuté rozhodcami Stáleho rozhodcovského súdu Asociácie bánk so sídlom v Bratislave. Uvedená rozhodcovská doložka, a to

jednak s poukazom na výsledky exekučného konania vedeného na Okresnom súde Piešťany (sp.zn. 5Er/549/2010), ako aj s poukazom na ustálenú judikatúru, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou v zmysle § 53 ods. 4 písm. r) OZ, keďže spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán a v zjavnej miere znevýhodňuje postavenie spotrebiteľa oproti postaveniu veriteľa, a teda je potrebné ju považovať za neplatnú.

Vzhľadom k tomu, že pri spotrebiteľských zmluvách je potrebné aplikovať vždy ustanovenia, ktoré sú výhodnejšie pre spotrebiteľa, súd v danom prípade na spočívanie premlčacej doby uplatnil ustanovenie § 403 ods. 1 OBZ, v zmysle ktorého je spočívanie premlčacej doby možné iba v prípade začatia rozhodcovského konania na základe platnej rozhodcovskej doložky. Z uvedeného vyplýva, že z dôvodu, že rozhodcovská doložka v úverovej zmluve je neplatná, nedošlo k spočívaniu premlčacej doby v zmysle § 403 ods. 1 OBZ. Avšak i v prípade aplikácie 112 OZ by nebolo možné dospieť k záveru o spočívaní premlčacej doby, nakoľko v prípade podania návrhu na rozhodcovský súd (pri neplatnej rozhodcovskej doložke), nemožno hovoriť o splnení podmienky, že by bol návrh podaný u „inému príslušnému orgánu“, keďže daný rozhodcovský súd nemal právomoc vo veci konať. Podmienkou na spočívanie premlčacej doby nie je uplatnenie práva u akéhokoľvek orgánu, ale len u orgánu príslušného, teda takého, ktorý je na takéto rozhodnutie príslušný aj právomocný. Nakoľko rozhodcovský súd nemal, tak ako je vyššie zdôvodnené, právomoc vec prejednať a rozhodnúť, má súd za to, že po dobu trvania rozhodcovského konania premlčacia doba plynula a nespočívala. Taktiež má súd za to, že ani po dobu trvania exekučného konania premlčacia doba nespočívala. Exekučné konanie sa môže začať, len ak povinný dobrovoľne v lehote mu stanovenej si nesplní to, čo mu vyplýva z vykonateľného rozhodnutia. V tomto prípade rozhodcovské konanie nemalo prebiehať, pretože rozhodcovská doložka bola absolútne neplatná v dôsledku jej rozporu so zákonom. Rozhodcovský titul bol tak neakceptovateľný ako exekučný titul, pričom išlo o nulité rozhodnutie a oprávnený nemal ani iniciovať exekučné konanie. Navrhovateľ začal toto exekučné konanie, no vzhľadom k tomu, že ho začal bez riadneho exekučného titulu, súd má za to, že je neprípustné, aby po dobu takto vedeného exekučného konania spočívala premlčacia doba. Na základe vyššie uvedeného tak súd dospel k názoru, že v čase začatia konania už bolo právo navrhovateľa na zaplatenie vyššie žalovanej sumy premlčané, a preto návrh v celom rozsahu vo výroku II. zamietol.

Podľa § 142 ods. 1 OSP, účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Podľa § 151 ods. 1 OSP, o povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje súd na návrh spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Účastník, ktorému sa prisudzuje náhrada trov konania, je povinný trovy konania vyčísliť najneskôr do troch pracovných dní od vyhlásenia tohto rozhodnutia.

O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 OSP s poukazom na § 151 ods. 1 OSP, keď plne úspešnej odporkyni právo na náhradu trov konania vo výroku IV. nepriznal, pretože si toto právo v konaní neuplatnila a ani jej v konaní žiadne trovy nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia jeho písomného vyhotovenia cestou tunajšieho súdu ku Krajskému súdu v Trnave.

Odvolanie musí obsahovať nasledovné náležitosti :

Z podania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, musí byť podpísané a datované. Podanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis. Ďalej musí byť v odvolaní uvedené, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,

b) konanie má inú vadou, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.